

JANUSZ MALINOWSKI

ur. 1950; Warszawa

Miejsce i czas wydarzeń	Warszawa, PRL
Słowa kluczowe	Okragły Stół, reformy gospodarcze, Messner Zbigniew (1929-), Rakowski Mieczysław (1926-2008), Wilczek Mieczysław (1932-)

Przeszło w taką chorobę przewlekłą

Później [po strajkach w 1980 r.] była taka przerwa długa, gdzie się to wszystko tak miedliło, ćmiło, taka, no, choroba przewlekła, tak możemy to nazwać. Tam, no, były: stan wojenny, potem tam represje amerykańskie, retorsje gospodarcze. I to się tak wszystko, no zmendziło, tak się to wszystko, no, przeszło w taką chorobę przewlekłą, w taki stan permanentny i gdzieś się tak podskórnie to wszystko toczyło. Takiej jawnej opozycji w tych latach, w połowie lat 80. nie było, ona w zasadzie wygasła się, tak można powiedzieć. Gdzieś, jeśli coś [było], to krążyło, to tak pod skórą. I dopiero właśnie w [19]88 roku tak się zaczęło na poważniej, powiedziałbym, znowu w kraju [dziać]. Wtedy mam wrażenie, że miało to jakiś związek z tym upadkiem rządu Messnera chyba, bo gdzieś tak chyba w połowie, albo jesienią [19]88 został odwołany rząd Zbigniewa Messnera, takiego ekonomisty. I chyba wtedy powstał rząd Rakowskiego. Ale to było takie, moim zdaniem paradoksalne, bo z jednej strony rozpoczęły się takie zmiany, no w pozytywnym, w dobrym kierunku... Przecież tak mówiąc szczerze, to nie tylko jest moje zdanie, ale to jest też bardzo zgodna opinia wielu fachowców, że tak naprawdę reformę gospodarczą to rozpoczął nie Balcerowicz, a Wilczek, minister gospodarki w rządzie Rakowskiego, i ta ustawa o wolności gospodarczej, o działalności gospodarczej uchwalona właśnie w tym rządzie, w którym ją jak gdyby forsował czy promował właśnie Wilczek – minister ówczesny; ona była w stosunku do obecnych przepisów gospodarczych o wiele bardziej radykalna. Wtedy tak naprawdę, można powiedzieć była pełna wolność gospodarcza, którą później, stopniowo poograniczano. To już właśnie w tej wolnej, niezawisłej Polsce tę wolność gospodarczą bardzo poważnie ograniczono. I o ile wtedy można było rzeczywiście firmę założyć, w ciągu jednego czy dwóch dni uruchomić ją praktycznie, no to o tyle dzisiaj się tam mówi o jednym okienku, o skróceniu terminu tam do dwóch tygodni, czy do miesiąca. Wtedy rzeczywiście

można było firmę założyć i uruchomić w trzy dni, spokojnie. I to był jakiś tego rodzaju paradoks, można ewentualnie próbować ustalać, co było pierwsze, jajko czy kura, czy co było skutkiem, a co przyczyną. Czy przyczyną były te strajki właśnie z lata [19]88 roku, a skutkiem upadek rządu Messnera, powstanie rządu Rakowskiego, bardziej radykalnego rządu i przemiany gospodarcze, rozpoczęte przez Rakowskiego i Wilczka, czy też było na odwrót. Czy pomimo tych zmian proces tych protestów, wzrost tych protestów następował, co byłoby i nie pierwszym i nie ostatnim paradoksem w polskich dziejach społeczno – gospodarczych. Bo takie paradoksy miały miejsce już i wcześniej, ale przyjmijmy, dla czystości wyводу, że było właśnie tak, że te pierwsze właśnie gwałtowne takie protesty z lata [19]88 roku spowodowały upadek rządu Messnera, powstanie rządu Rakowskiego, w tym i przyjście, do władzy, tu jako ministra, pana Wilczka i te reformy gospodarcze. No, ale widać, że ta maszyna już ruszyła jak ta lokomotywa, jak ciężki taki właśnie pojazd i ona była chyba nie do zatrzymania, bo pomimo tego, że ten rząd Rakowskiego rozpoczął pozytywne zmiany, w pozytywnym kierunku, no to, mimo wszystko te protesty już tu trwały i stąd właśnie wynikła ta idea Okrągłego Stołu, który rozpoczął się bodajże gdzieś w pierwszych dniach lutego [19]89 roku, o ile ja pamiętam. Skutkiem tego Okrągłego Stołu były właśnie te wybory z 4 czerwca [19]89 roku, które, no, przyniosły rewolucję polityczną i de facto upadek systemu co ogłosiła aktorka Szczepkowska, mówiąc: „Proszę państwa, czwartego czerwca skończył się w Polsce komunizm”. Tak mniej więcej, w takiej tonacji to powiedziała.

Data i miejsce nagrania	2013-10-03
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Transkrypcja	Kamil Mączka
Redakcja	Marek Nawratowicz
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"